

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Megyei érdekű ujság. A Bácsbodrogymegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Szerkesztőség és kiadóhivatal
KULA, TELEFON 14
Tirndetések árszabás szerint
Nyílt-tér soronként 40 fillér

KISS GYULA
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. elnöke
SZERKESZTŐSÉG
BERCSÉNYI JÓZSEF
B.-B. vm. közs. jegyzők egyes. főjegyzője

Felolós szerkesztő
BERKOVITS REZSŐ
Kiadótulajdonos
BERKOVITS MÁRK

Előfizetésidő negyedévre 2 K
félre 4 K, egész évre 8 K
Egyes szám ára 20 fillér
Megjelen vasárnap

XVIII. évfolyam

KULA, 1914 október 4.

42. szám

A moratórium meghosszabbítása.

A ministerium a Budapesti Közlöny október 1-i számában közzétette a moratórium meghosszabbításáról szóló rendeletét.

A moratórium e rendelet szerint is csak az olyan pénztartozásokra terjed ki, amelyek augusztus 1-e előtt kötött ügyleten, vagy augusztus 1-e előtt keletkezett más magánjogi jogcímen alapulnak. A rendelet a moratóriumot ismét csak *ket hónappal* hosszabbítja meg, még pedig úgy, hogy a szeptember 30-án lejárt tartozások mind november 30-ig halasztatnak el, az októberben és novemberben lejárt tartozások pedig a lejáratától számított két hónapi halasztást kapnak.

Az új rendelet összefoglalja az eddigi moratórium-rendeletek összes szabályait, ide értve a kétoldalú szerződések teljesítésére vonatkozó szabályokat is. A lényegesebb és kiemelkedőbb eltérések az eddigi és az új moratórium között a következők:

Az új rendelet szerint mindennemű kamatot, amely augusztus 1-nél nem régebb idő óta folyik, a moratórium ideje alatt is fizetni kell. Ez a váltók után fizetendő (késelemli) kamatokra is áll.

Uj tőketörlesztést a rendelet a követeléseknek két csoportjára ir elő. Fizetni kell a moratórium alatt az augusztus 1. előtt végzett, úgynevezett szellemi munkateljesítmények után járó költségekből és díjakból a lejárt tartozás 25%-át; ide tartoznak az orvosi, ügyvédi, mérnöki, írói és művészi, alkuszi, közvetítői és ügynöki díjak is. Fizetni kell továbbá: az augusztus 1. előtt szállított áruk és más ingó dolgok lejárt vételárát és az augusztus 1. előtt végzett ipari munkateljesítmények lejárt ellenértékét október 15-től és amennyiben később járna le a tartozás, a lejáratától számított havi 10%-os részletekben.

A pénzügyi betétek kifizetésének további felszabadításáról a rendelet a következő irányokban intézkedik:

A folyószámláról járó betétekről a belevő az eddigi kereteken belül a moratórium alá nem eső annuitások és biztosítási díjak fizetése céljából, valamint a moratórium alól most kivett kamatok és a fentemlített tőketörlesztések erejéig, ezenfelül pedig az üzeme folytatásához szükséges anyagok és áruk beszerzése végett rendelkezhetik.

Pénzügyi és biztosító társaságok más pénzügyi levő folyószámlái betéteiket igénybe vehetik záloglevelek szelvényeinek, biztosítási összegeknek, valamint az általuk kifizetendő betétösszegeknek fedezése céljából.

Nem moratóriumos váltóknál a bemutatás és óvásfelvétel határideje a moratórium alatt szünetel; a hitelező azonban a bemutatást és az óvást a moratórium alatt is eszközölheti.

A kétoldalú szerződések teljesítéséről kiadott rendelet az új rendelet abban az irányban egészíti ki, hogy a vevő teljesítést csak úgy követelhet, ha az ugyanaból a szerződésből vagy hasonló tárgyú szerződésekből eredő hátralékok tartozását teljesíti.

Kimondja végül a rendelet, hogy minden olyan bírói intézkedés, amely az adóst

a hazai moratóriumtól, vagy az ezzel kapcsolatos jogoktól akarata ellenére megfosztaná, hazai tiltó törvénybe (hazai közrendbe) ütközőnek és a hazai törvény céljával ellentézőnek kell tekinteni.

Hirek

Dr. Lelbach László cserenkai nagybirtokos a katonai sebesültek részére Cserenkán saját költségéből kórházat létesített s ezenkívül 1000 K-t adományozott a humánus ügynek.

Nagylelkű adomány. Hirschfeld Jakab és neje bácsalmási lakosok a Zomborban ápolat sebesült katonák részére 528 liter bort ajándékoztak, amit a vármegye alispánja kezelésbe átvett s a betegek részére orvosi rendelethez képest fogja kiosztani. A nagylelkű értékes adomány azon találékonyagnál fogva, mellyel a nemesszívű adakozók épen az ilyenmű szükségletet jó időre biztosították, — kétszeres értékkel bír és a jó italtól üdülést és gyógyulást nyerő betegek hálájában fogja megtalálni méltó jutalmát.

Bácsbodrogyvármegye területén a hadbavonultak családjainak segélyezésére eszközölt gyűjtés eredménye: pénzben 138714.41 K, természetbeni adományok 29068.90 K. Összesen 167783.31 K.

Önkéntes városi képviselő. A hazaszeretnek hősi és követendő példáját állította elénk Barna János zentai városi képviselő. Dacára annak, hogy soha katona nem volt, katonai kiképzetésben soha nem részesült, 52 évvel vállain, önként jelentkezett a hadseregbe való belépésre, alá vetvén magát a 8 heti kiképzetésnek — a hazájáért és királyáért.

Az újdéki járásbírósnál alkalmazott Lichter Károly díjnokot az igazságügyminister Hódságra írónkka nevezte ki.

Hirdetmény. A magyar királyi államvasutak vonalain és az általuk kezelt magánvasutakon a jelenlegi rendkívüli viszonyok folytán 1914 október 1-én új menetrend nem lép életbe, hanem az 1914 május 1-én életbe léptetett nyári menetrend egyes vonatok megszüntetésével további intézkedésig érvényben marad. Egyelőre a személyforgalom csak korlátozott mértékben, az állomásokon kifüggesztett hirdetményekben felsorolt vonatokkal tartatik fenn, melyeknek menetrendje az 1914 május 1-től érvényes menetrend-hirdetményekből vehető ki. Budapest, 1914 szeptember 25. *Az igazgatóság.*

Szállítás a hadsereg részére. A cs. és kir. közös hadügyministerium a katonaság részére szükségelt többféle felszerelési tárgyra, (sapka, hátszak, nadrágszija, fegyverszija, tölteny-táska, bajonettáska, löpökróc, nyereg, sarka stb.) árlejtést írt ki. Akik e szállítás iránt érdeklődnek, felvilágosítást a szegedi kereskedelmi és iparkamaránál nyerhetnek. — A cs. és kir. 7. hadtest hadbizottsága közli, hogy nagyobb mennyiségű lótakarót kíván a „k. u. k. Trauzungsdépot in Klosterneuburg“ beszerezni. Minták minden csapattest székhelyén megtekinthetők.

Adjuk a koszorukra szánt pénzt a sebesülteknek. Mindszentek napja közeledik, a mikor az egész esztendő 365 napja közül egy a halottaknak jut. Halk, szomorú zenéjű lombhullás idején virrad ránk a halottak napja mindig. Ebben az évben a természet sóhaja összevegyül az emberek sóhajtásával. A halottaknak szánt koszoruknak és virágoknak el kell maradni az idén, mert áruk a nyomort kell enyhíteni, a könnyeket kell felszáritani. Adjuk a koszoruk és virágok árát a harctéren hősiessé küzdő katonák itthon nélkülözö családjaiknak felsegélyezésére. Nem történik kegyelmsértés ezzel, a halottak emléke csak szentesebb lesz ezáltal. Kedves halottaink lelki örömkönyvetek fognak hulatni odafönt az égből, örvendeni fognak, hogy általuk jutott egy darab kenyérhez az éhezö, orvossághoz a beteg. Adjuk a koszorukra szánt pénzeket az itthonmaradottnak és a harctéri sebesülteknek.

A kulai hadbavonultak családtagjai szeptember 26-ig 18,604 K 40 f államsegélyben részesültek. F. hó 2-án újból 10,034.82 K kaptak.

„A bécsi bácskai.“ Ily cím alatt a szabkai „Bácsmegyei Napló“ meleg sorokban emlékezik meg újverbázi földinknek, telecskai Löbl Mátás bécsi lakosnak azon nemes ajánlatáról, hogy a bécsi kórházakban fekvö bácskai sebesültekről a hozzáfordulóknak szivesen és díjtalanul ad hiradást. A „B. N.“ e nemes ajánlatról így ír: „A bécsi bácskai. Bácsbodrogy vármegye alispáni hivatala hivatalos boritekban szétküldte a következő közleményt: „Aki valamely bécsi (wien-i) kórházban elhelyezett sebesült hozzátartozójáról gyors és megbízható hirt akar hallani, forduljon levélben telecskai Löbl Mátás wien-i (II. Prater-strasse 59.) lakóshoz, aki szivesen és díjtalanul vállalja a hiradást.“ — A hivatalos irás sablonos sorai mögöl is valami melegség csap felénk. Löbl Mátás valóban a legnemesebb szolgálatra vállalkozott, amit a császár városban bácskai földie érdekében tehet. Felkeresi a kórházakban a sebesülteket, érdeklödik hogylétük iránt s megvigasztalja öket is, az értük aggódó családtagokat is. Bécs számos kórházában igen sok magyar sebesült, köztük nagyszámú bácskai fiú is fekszik. Ezek itthon maradt családját most leginkább az foglalkoztatja, hogy van ott az idegen városban az, akit ök hazavárnak. A sebesült katona nem igen irhat. Löbl Mátás felkeresi, tolmácsolja előtte övének érdeklödését, megírja, amit hazaizen s így kontaktust teremt a beteg hös és családjá közt. — E bácskai szivre és nemes érzésre vallö derék elhatározás megérdemli, hogy teljegyezzük telecskai Löbl Mátás nevét.

A választók névjegyzéke. Az országgyűlési képviselőválasztók ideiglenes névjegyzéke elkészült és okt. 10-től bezárolag nov. 10-ig, mindenkor d.e. 8—12 óráig, a városháza tanács-termében közszemlére ki lesz téve. A névjegyzék ellen felszólamlások október 10-től október 25-ig adhatók be, a központi választmányhoz címezve. A felszólamlásokra észrevételeket október 10-től november 10-ig lehet tenni. A felszólamlások és észrevételek fölött a központi választmány december 10-ig határoz s határozatai december 10—25-ig közszemlére tetetnek, illetölég kézbesitetnek. A határozatok ellen a kézbesítéstől számított 15 nap alatt, illetölég dec. 16-31-ig a közig. bírósághoz lehet panaszt intézni, amely panaszok a központi választmány elnökénél írásban nyujtandók be. Az, akire nézve a panasz benyujtására engedett határidö 1915. január 15. után jár le, február 10-ig élhet jogával; a hivatalból való törlés ellen irányuló panasz pedig február 25-ig adható be.

A helyes takarékoskodás. Helyesen takarékoskodni annyit jelent, mint a nélkülözést kikerülni és amellött mégis a szokott kiadásokból egy bizonyos összeget fölöslegül nyerni. Vajjon hogyan is kezdjük ezt? Gondos háziasszonyoknak szivesen szolgálunk segítséggel és egy példával meg akarjuk nekik mutatni, miképen érhető el a kitűzött cél. A mindennapi reggelit és a mindennapi ozsonnát a legtöbb családnál a kávé képezi. A bakkávé azonban igen megdrágult. Vajjon ne igyunk-e ezért többé kávé és lemondjunk-e az annyira kedvelt szokásainkról? Ez egyáltalában fölösleges, hiszen a boldogult Kneipp plebános, ez a nemes emberbarát, mondotta már évekket ezelött: „Malátakávé a legpompásabb pótlója az egészségrontó bakkávének!“ Es igaza volt! Örök időkre Kneipp nevével ellátott Kathreiner-féle Kneipp malátakávé a bakkávé árának csak negyedrészebe kerül és igazi pótléknak érvényesül, mert különös elkészítési módja által a bakkávé ízével és aromájával bír. Ezer és ezer család issza már évtizedek óta a valódi Kathreiner-t és tudja, mily értékes előnyöket hoz minden háztartásba! Ha ezen sorok hozzájárulnak ezen jó pótkávé s a népiessé vált Kneipp plebános arcképével ellátott eredeti Kathreiner-csomagok továbbterjesztéséhez és ha azokat minden háztartásba bevezetik, ahol eddig használatban nem voltak, ugy egész biztosak vagyunk, hogy azok, akik egy izletes kávévaltra súlyt fektetnek és amellött takarékoskodni akarnak, hálások lesznek nekünk.

A régi okmánybélyegek megszünése. Az eddig forgalomban volt okmánybélyegek október 1-ével forgalmon és érvényen kívül helyeztetek.

Nyilatkozat.

Tisztelettel tudatom a cigarettázó urakkal, hogy a **FIUME—TRIEST-i MODIANO S. D.** gyár a háború által okozott nehéz viszonyokra való tekintettel a

CLUBSPECIALITÉ szivarkahüvely árát **50** fillerre szállította le, a könyvecskés szivarkapapír árát pedig **10** fillerre! Azonfelül forgalomba hozott egy **4 filleres** csomagolású papírt

MODIANO SPECIALITÉ név alatt. — Halász Ferenc a Modiano Fiume—Triesti gyár vezérképviselője.

Háborúba vonult katonák részére hősapkák, haskötők, csuklóvédő, térd- és lábszármegítők nagyválasztékban

KARDOS J. cégnél, Kulán

A Vöröskeresztgyelet kulai fiókjának elnöksége Kula község közönségéhez azzal a kérelemmel fordul, hogy a katonák részére készített hősapkák, térd, emelgetőket, fehérneműt stb. sürgetően beszássák a hadvezetőség rendelkezésére. Az elküldést az elnökség szíves készséggel teljesíti. Az elküldésre szánt tárgyak a kulai állami polgári iskolába küldhetők, ahol azokat naponként 11—12-ig Tolnay János igazgató, a főkegylet titkára átveszi.

A budapesti fertőtlenítő tanfolyamon Szűcs Imre kulai aés is részt vett, hol 36 közül 3 jelesen lett képesítve és a jelesek közt volt Szűcs Imre is. Községünknek most két képesített fertőtlenítője van.

Meghívó. A magyar szent korona országai vöröskereszt egyesületének kulai fiókjára Kula község-házánál okt. 3-án d. u. 5 órákor közgyűlést tart, melyre t. Cimet meghívom. Huzafias üdvözléssel Dr. Schneider Károly sk. elnök. Tárgysorozat: Bácsbodrog megye főispánjának 940 914 sz. leirata folytán a megyei választmányba küldendő tagok megválasztása. Esetleges indítványok.

Torzsa. Községünkben 40 sebesültet ápolnak, kik 3 iskolateremben vannak elhelyezve. A község lakossága és különösen az intelligencia sokat fáradoz és áldoz. A katonák kitünően vannak ellátva. Csak könnyebb sebesültek vannak közöttük. Torzsa községből 400 párnát és több nagyláda fehérneműt is felküldtek Budapestre a Vörös Kereszt Egyesületnek. A torzsaik nök fáradságot nem ismerő buzgalma őszinte elismerést érdemel.

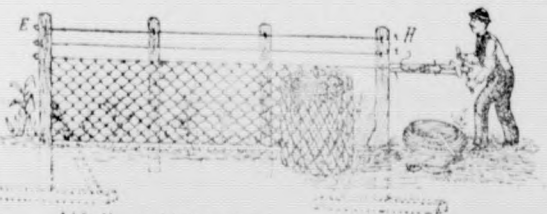
Öngyilkosság. Iszakov Ráda 53 éves kulai földműves pénteken éjjel elkeseredésben felakasztotta magát.

A katonaság részére tábori postára f. hó 3-tól kezdve nem lehet csomagokat feladni.

A tisztviselők családtagjai arcképes vasuti igazolványt kapnak. A magyar királyi államvasutak igazgatósága a felaru vasuti jegyváltásra jogosító arcképes igazolványok kérelmezésére és engedélyezésére vonatkozólag 1915 január elsejétől új eljárást léptet életbe. A legpraktikusabb intézkedése az új eljárásnak az, — amely egyúttal a magyar kir. államvasutak üzletvezetőségét sok hiábavaló irasmunkától fogja megóvni — hogy nemcsak a tisztviselők kapnak felaru jegyváltásra jogosító arcképes igazolványt, hanem a velük élő nejeik és szülői ellátás alatt levő, önálló keresetre még képtelen 10 éven felüli gyermekek is, sőt az igényjogosultak nyugdíjas, vagy kegydíjas özvegyei is. A kereskedelmi miniszter fenti intézkedése sok kellemetlen utánjárástól kíméli meg a tisztviselőket, akiknek minden egyes esetben, ha családtagjaikkal akartak utazni, folyamodványt kellett írniok az üzletvezetőséghez, sok esetben a maguk utazását is azért kellett elhalasztaniok, mert családtagjaik részére késett a kérvényezett vasuti jegy kiutalása.

Dörner Jánosné szita és sodronyárú készítő
KULA Kossuth Lajos-utca, Dudás-féle ház

Ajánlja saját készítésű
horgonyzott drótkerítéseit
folyó méterenkint 25 fillértől feljebb.
Költségvetéssel kívánatra szívesen szolgál.

A francia ipari termékek ellen. Az a minden kritikán aluli magatartás, melyet a franciák kedves orosz szövetségeseik kedvéért a védtelen magyarok, osztrákok és németek irányában tanusítottak, immár mind a három nemzetben megteremtette a visszatorlás gondolatát. Magyarországon, de főképpen Budapesten minden ellen irtóháborút indítottak, ami francia. A különféle francia elnevezésű mulatók hamarosan megváltoztatták a fővárosban neveiket, a francia pezsgő, a francia olaj, a francia konzerv, de végül a hölgyek jóvoltából a francia divat is elvesztette azt a varázsát, amelyvel eddig lenyűgözve tartotta a lelkeket. Egy dolgot azonban szinte mindnyájan elfelejtettek bojkott alá venni s ez — a francia cognac, holott talán ez lenne a legkönnyebb dolog. A borból párolt italt a technika vívmányai következtében ma már Magyarországon és különösen Fiumében sokkal jobb minőségben készítik, mint akár a legelső francia gyárakban. Az „Adriatica” Cognac Lepároló Rt. Társaság Fiume forgalomba hozott borpárlata „Fiume Cognac Medicinal” név alatt minden jobb csemegeárú és italmérő üzletben kapható. Az „Adriatica” fiumei győgykonyakja azonban az, hogy jobb a francia gyártmányoknál, tetemesen olcsóbb is. Talán eddig az is volt a legnagyobb hibája, hogy olcsóbb volt a franciánál. Végre megtört a varázs és a magyarok csak fiumei cognacot fognak fogyasztani.

Mercur Sósorszesz

(törv. védve)

nélkülöshetetlen hássiser,
mely megszüntet minden szurást,
szagatást és más testi fájdalmat!

Kapható 44 f., 1.20 és 2.50 K-ás üvegekben

az **Első Kulai Sósorszesz vállalatnál, Kula** épügy minden **gyógyszertárban, drogeriában és fűszerkereskedésben.**

Tex János és fiai épület és bútorasztalosok

KULA Deák Ferenc-utca 3631

Treuer Péter férfiszabó

Kula

a volt Bischof Ferenc-féle férfiszabó üzlethelyiségben

Férfi- női- és gyermek-

czipők

Ifj. Kovács J.I. cégnél, Kula

Nagy választék

**férfi, női és gyermek bőrczipőkben,
férfi és női fehérneműekben,
téli árúkbán**

Mrgyanov Zesta divatáruhásában
a Menyasszonyhos, Kula

Nyomatott Berkovits Márk laptulajdonos könyvnyomdájában, Kulán, Telefon 14

Eladó földbirtok.

208 kat. hold szántó egy tagban, legszebb sík fekvés, a legjobb fekete humus talaj, India közelében, igen kedvező feltételek mellett eladó.

265 dunum szántó a 1000 méter, egy tagban, igen szép fensík, Bosna-Brod és Dervent közt lévő műút mentén, három forgalmas város közvetlen közelében, belterjes gazdálkodásra igen alkalmas, rajta lévő házzal és 40 szarvasmarhával igen kedvezően azonnal eladó. — A vételhez csupán 25,000 K szükséges.

*Hercog Fivérek bankháza
Szabadka (Kossuth-utca)
Fiók: ÓBECSE Plebania-utca*

Pongrácz A. Sándor úrissabósága

KULA (Ferenc József-téri bérpalotában)

SUGÁR JÁNOS

teherszállító vállalata

KULA (Kossuth Lajos-utca)

GÖZMOSÓ

fehérnemű és vegytisztító intézet

KULA a kir. jbirósággal átellenben
SZÓTÉR ANTAL

Festék, fűszer és csemegeárúk

Acsanszki és Gruity
kereskedőknél

Kula Telefon 41

Üveg s porcellán árúk

Jurszik Jánosnál Kula

Megy

Szerkesztő
KULA
Hirdetés
Nyilt-tér

XVIII

A g
ömlik e
Grál-lov
küzdött.
tetlenül
szenved
sát, legy
lan ang
kát, bek
fájdalma
ellenség
diadalm
hőse tá
gyalujjai
ság titán
Grál-lov
san haro
net legn
a sok sz
nem tud
nemzet,
szeretet,
nemes o
ság ang
a hősök
A v

pon van
sadalom
lességtu
járnak e
ban a n
ság min
jének me
csaták h
tárainkat
van az
Nekik k
legyözhe
nélkülöz
megnyiss
hadaink
és anyag
A m
höz mel
nemzeti
Az ő jót
angyalujj
vérző ho
idehaza
hogy me
madás k
a közele
növekszi
vékenysé
ségekét
kozáknál
ellensége
azok elle
a kard,
erővel tá
lovagot.
a közele
hősök k
A c
hősök, k
izenetet
rik őket,
ádázabb
őszi szel
mostoha
szenvede
akadályt
ellenség
álló neh
hetősége
a magya